

> RETOURADRES Postbus 4902, 6202 TC Maastricht

BEZOEKADRES
Randwycksingel 22
6229 EE Maastricht

Aan de fractie van D66
de heer H.W.M. Jongen

POSTADRES
Postbus 4902
6202 TC Maastricht

Aan de fractie van SP
de heer J.M. van Gelooven

ONDERWERP
Schriftelijke vragen inzake re-integratieketen

DATUM
10 maart 2025
Verzonden: 10-03-2025

BIJLAGEN
--

BEHANDELD DOOR
DCL (Diana) Hermans
GHM (Gidion) Custers

TELEFOONNUMMER
0621501589

ONZE REFERENTIE
2025.00658

E-MAILADRES
Gidion.Custers@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE

Geachte heren Jongen en van Gelooven,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die uw fractie gesteld heeft.

Vraag 1:

U stelt in de RIB: "MTB plaatst momenteel mensen extern bij werkgevers en werkt nu vooral als SW-bedrijf waar medewerkers in interne werkplaatsen hun werk doen." Kunt u dit onderbouwen? Want uit het bovenstaande blijkt echter dat driekwart van de medewerkers extern werkt.

Antwoord 1:

Het is bekend dat Wsw-medewerkers zowel intern bij MTB als bij externe werkgevers aan het werk zijn. De visie heeft betrekking op de doelgroep die valt onder de Participatiewet. Daarbij wordt nog meer dan nu al het geval is, de nadruk gelegd op werken bij externe werkgevers. Dat past bij de uitvoering van de Participatiewet die zich richt op een inclusieve arbeidsmarkt.

Vraag 2:

Waarom kiest u voor een nieuwe structuur met de focus op Annex en Podium24 en niet om voort te bouwen op de bewezen structuur van de MTB?

Antwoord 2:

In de nieuwe structuur wordt gekeken welke onderdelen van Podium24, Annex én MTB passend zijn bij de uitvoering van de Participatiewet. Deze worden overgeheveld naar het nieuwe mensontwikkelbedrijf. In de raadsinformatiebrief is te lezen dat de structuur van Annex en Podium24 wordt gekozen omdat Podium24/Annex al dichtbij werkgevers staan en een volledig pakket bieden van ontwikkeling, begeleiding, subsidie en beschut werk'. Bovendien werkt Podium24/Annex voor alle zes betrokken gemeenten en MTB N.V. voor slechts drie van de zes gemeenten als aandeelhouder heeft.

Vraag 3:

In hoeverre hebben financiële overwegingen prioriteit op de sociale taakstelling op het gebied van mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt?

DATUM
10 maart 2025

Antwoord 3:

In de visie van de re-integratieketen staat de ontwikkeling van mensen voorop. Insteek daarbij is dat zoveel mogelijk vorm te geven via werkplekken bij reguliere werkgevers. In de overwegingen bij het formuleren van de visie hebben financiële overwegingen ook een rol gespeeld, omdat de doelgroep waar gemeenten voor verantwoordelijk zijn, groter en ingewikkelder wordt.

Vraag 4:

U stelt in de RIB : “De Pw streeft naar een inclusieve arbeidsmarkt. Dit houdt in dat mensen werken bij werkgevers en niet in speciaal ingerichte werkplaatsen. Dat is niet alleen de wens van de gemeenten, maar ook werkgevers zijn hier klaar voor.”

Los van het feit dat lang niet alle medewerkers van de MTB in speciaal ingerichte werkplaatsen werken (zie vraag 1): Kunt u onderbouwen op welke manier werkgevers hier klaar voor zijn, gegeven het feit dat momenteel slechts 14.7 procent van de werkgevers mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt bij hen in dienst zijn? Is marktonderzoek verricht?

Antwoord 4:

Voor deze keuze is er goed gekeken naar hetgeen gemeenten in de rest van het land kiezen en zijn er ‘best practices’ opgehaald bij diverse ontwikkelbedrijven. Ook tijdens de raadsexcursie van 12 februari 2025 bij de Bovengrondse Vakschool in Heerlen is dit aan bod gekomen. Daarnaast is bekend dat er een tekort aan arbeidskrachten is, waardoor werkgevers meer dan vroeger het geval was, bereid zijn te investeren in de doelgroep.

Vraag 5:

In het rapport van KplusV wordt geadviseerd te kiezen voor sociaal werkbedrijf (variant 3) als opmaat naar een integraal werkbedrijf (variant 4). Waarom volgt u dit advies niet?

Antwoord 5:

Het rapport van KplusV is door de colleges van de 6 gemeenten ter kennisname aangenomen (het collegebesluit van Maastricht dateert van 8 maart 2022). In dat collegebesluit zijn de adviezen vanuit het KplusV rapport niet overgenomen zonder toelichting waarom. De colleges hebben in afwijking van het advies van KplusV besloten om de bestuurlijke voorkeursvariant 3 uit te laten werken. De visie die nu voorligt is gebaseerd op variant 3. In de onderzoeken die ten grondslag liggen aan de visie re-integratieketen is onderbouwd waarom een fusie van de drie huidige uitvoeringsorganisaties niet opportuun zou zijn. Er is advies gegeven om te bouwen op de basis van Podium24 en Annex, maar wel met de infrastructuur, kennis en kunde van MTB, voor zover deze duurzaam inzetbaar zijn voor de Participatiewet, voor de doelgroep waar de gemeenten voor verantwoordelijk zijn.

Vraag 6:

Is het juist dat u aanvankelijk van plan was om de MTB door te ontwikkelen tot een mensontwikkelbedrijf? En zo ja, waarom komt u nu met een ander voorstel?

Antwoord 6:

Nee. De colleges van de zes gemeenten in Maastricht-Heuvelland hebben in maart 2022 besloten de opdracht te verstrekken om de randvoorwaarden en gevolgen van de bestuurlijke voorkeursrichting variant 3 nader uit te werken in een businesscase. Bij die opdracht zijn voorshands geen aannames gedaan welke organisatie zou moeten worden doorontwikkeld, te meer omdat het belang van de infrastructuur boven het behoud van de organisaties wordt gesteld.

Vraag 7:

DATUM
10 maart 2025

U stelt dat onderdelen van de MTB t.z.t. worden overgeheveld naar het nieuwe mensontwikkelbedrijf? Waarom kiest u er niet voor om die taken, gelet op de bestaande infrastructuur en de kennis en ervaring, niet bij de MTB te behouden?

Antwoord 7:

In de nieuwe structuur wordt gekeken welke onderdelen van Podium24, Annex én MTB passend zijn bij de uitvoering van de Participatiewet. Deze worden overgeheveld naar het nieuwe mensontwikkelbedrijf. Er wordt gekeken naar de bestaande infrastructuur van zowel Podium24, Annex en MTB gezamenlijk. Zie ook de beantwoording bij vraag 2.

Vraag 8:

In het rapport van KplusV staat (op pagina 25): “De focus van Podium24 is (te) sterk gericht op werkgevers, passiever voor onderkant doelgroep Participatiewet (Nieuw beschut/LKS): en “door commerciële inslag (is Podium) soms te ‘los’ van de keten functionerend”. In hoeverre kunt u dat verenigen met uw uitgangspunt dat inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt ondersteunen bij het vinden van een baan” leidend is?

Antwoord 8:

Het rapport van KplusV van 5 augustus 2021 is door de colleges van de 6 gemeenten voor kennisgeving aangenomen en daarmee zijn de adviezen vanuit dit rapport niet overgenomen. In maart 2022 hebben de colleges van de 6 gemeenten vervolgens de opdracht tot de businesscase gegeven. Deze richt zich op de Participatiewet en dus op de gemeentelijke taak om inwoners te ondersteunen in hun ontwikkeling en het vinden van een baan in een inclusieve arbeidsmarkt. Het college is van mening dat Podium24 goed functioneert en onderschrijft het belang van een gezamenlijke doorontwikkeling van de re-integratieketen met Annex, Podium24 en MTB.

Vraag 9:

Wat betekent een overheveling voor de medewerkers van bedrijfsonderdelen zoals Business Post Limburg, Impreso en de productie van hoogwaardige fietswielen?

Antwoord 9:

In de raadsinformatiebrief is te lezen dat de mensen die werken onder de Wsw hun (wettelijke) rechten behouden. Door de natuurlijke uitstroom van de Wsw, onder andere door pensionering, kan het deel van MTB dat belast is met de uitvoering van de Wsw, zorgvuldig worden afgebouwd.

Vraag 10:

De omzet van de MTB bedraagt nu circa € 15 miljoen euro per jaar. Op welke manier wordt de omzetderving gecompenseerd als bedrijfsonderdelen worden overgeheveld?

Antwoord 10:

De omzet van MTB zal de komende jaren dalen vanwege het natuurlijk verloop van uitstroom van de WSW doelgroep. De capaciteit om omzet te genereren neemt hierdoor namelijk af. De overheveling van bedrijfsonderdelen leidt niet automatisch tot omzetderving. Bedrijfsonderdelen (capaciteit, kennis, kunde, ontwikkelingsactiviteiten, etc) die duurzaam inzetbaar zijn voor de Participatiewet worden namelijk ondergebracht in het mensontwikkelbedrijf of bij de opdrachtgever/werkgever zelf.

Vraag 11:

DATUM
10 maart 2025

Kunt u (indicatief) aangeven hoeveel kosten ermee gemoeid zijn om een nieuw mensontwikkelbedrijf op te richten?

Antwoord 11:

Nee, de kosten zullen in het meerjarentransformatieplan worden opgenomen.

Vraag 12:

De MTB heeft nu vijftien leerwerklijnen die onderdeel vormen van de reguliere bedrijfsvoering. In hoeverre worden deze leerlijnen gewaarborgd indien deze taak wordt overgeheveld naar Podium24 of de individuele werkgevers?

Antwoord 12: In de visie re-integratieketen is verwoord dat zorgvuldig wordt onderzocht welke onderdelen van het huidige MTB passend zijn bij de voorziene uitvoering van de Participatiewet en overgeheveld kunnen worden naar het nieuwe mensontwikkelbedrijf, en welke onderdelen van de infrastructuur daarin niet (meer) passend zijn en gefaseerd afgebouwd moeten worden. Zoals al is aangegeven in de beantwoording bij vraag 9 gebeurt dat alleen waar mogelijk, rekening houdend met en zonder schending van de wettelijke rechten van de Wsw'ers.

Vraag 13:

De MTB verzorgt nu voor de zes gemeenten de leerwerklijnen. In hoeverre dragen de gemeenten daar financieel aan bij en in hoeverre wordt de voorzetting daarvan geborgd?

Antwoord 13:

De MTB voert voor Eijsden-Margraten, Meerssen en Maastricht de werkvoorziening voor de Wsw uit. Tevens zijn er voor inwoners van de 6 gemeenten vanuit de PW wet interne leerwerklijnen. Podium24 voert de leerwerktrajecten bij externe werkgevers uit. De financiering van de MTB bestaat uit verschillende componenten waaronder de gemeentelijke subsidie voor de loonkosten Wsw (rijksbijdrage), de gemeentelijke bijdrage voor het MTB-exploitatietekort, de gemeente Maastricht betaald jaarlijks een bijdrage van € 150.000,00 en het positieve resultaat van Annex is de afgelopen jaren in de MTB gestort.

Bedrijfsonderdelen (capaciteit, kennis, kunde, ontwikkelingsactiviteiten, etc) die duurzaam inzetbaar zijn (hieronder vallen ook de leerwerklijnen van MTB) voor de Participatiewet worden ondergebracht in het mensontwikkelbedrijf of de bij de opdrachtgevers/werkgevers. Het mensontwikkelbedrijf heeft als doelstelling namelijk ontwikkeling en plaatsing van mensen in een inclusieve arbeidsmarkt.

Vraag 14:

De MTB werkt samen met het VISTA College. In hoeverre is of wordt het VISTA College betrokken bij de verdere besluitvorming?

Antwoord 14:

Het VISTA College is om dit moment nog niet betrokken bij de besluit vorming. Na besluitvorming gaan we alle stakeholders van Podium24, Annex en MTB betrekken bij het meerjarentransformatieplan. Ook met het Vista college gaan we dan graag in gesprek. Voor de transformatie is naar schatting rekening gehouden met een van termijn 5 jaar.

DATUM
10 maart 2025

Vraag 15:

In het rapport van KplusV staat dat de infrastructuur van de MTB potentieel meer ruimte biedt voor meer leerwerkplekken'. (Zie pagina 10) In hoeverre wordt deze mogelijkheid geborgd indien ervoor gekozen wordt leerwerkplekken in de toekomst bij werkgevers te leggen?

Antwoord 15:

De doelgroep die onder de Participatiewet valt is divers. Leerwerkplekken zijn bedoeld als opstart voor uitstroom naar (gesubsidieerd) werk bij externe werkgevers. Interne leerwerkplekken zijn voor een deel van de doelgroep noodzakelijk als eerste opstart voor externe leerwerkplekken en zullen in het mensontwikkelbedrijf gehandhaafd blijven waar dat nodig wordt geacht. Voor een bepaald gedeelte van de doelgroep beschut werk is er behoefte aan interne werkplekken, die ook geborgd blijven.

Vraag 16:

U stelt dat gemeenten altijd zullen blijven zorgen voor een beschermde werkomgeving ("Nieuw beschut"). In hoeverre blijft dat bij de MTB, gelet op de sterfhuisconstructie?

Antwoord 16:

In de visie re-integratieketen staat: "Dat wil niet zeggen dat er dan geen beschermde werkplekken meer zijn voor (oud) beschut werk voor de Wsw'ers of Nieuw Beschut. Gemeenten zullen deze voorziening altijd in de lucht houden. Aanvankelijk ligt het voor de hand om daarbij gebruik te maken van de voorzieningen aan de Watermolen, maar dat kan in de loop der tijd verschuiven. Zoals elders in dit document al wordt vermeld, er kan worden onderzocht hoe een nauwere samenwerking met Vidar en/of WOZL kan worden vormgegeven. In het meerjarentransformatieplan zal ook worden opgenomen op welke locatie de gemeenten hun dienstverlening willen aanbieden; dat kan lokaal zijn in de wijken en buurten van de betrokken gemeenten of in de samenwerking met arbeidsmatige dagbesteding."

Vraag 17:

Hoeveel mensen met een (arbeids)beperking hebben sinds de invoering van de Participatiewet op 1 januari 2015 in het werkgebied via Podium24 en/of SZMH aan een reguliere baan gekregen?

Antwoord 17:

Cijfers sinds de invoering van de Participatiewet op 1 januari 2015 zijn niet meer te herleiden. Op peildatum 1 maart 2025 heeft SZMH 399 inwoners waarvoor de werkgever een loonkostensubsidie ontvangt (voor de gemeente Maastricht zijn dit er 298 inwoners).

Vraag 18:

Hoeveel mensen met een (arbeids)beperking in het werkgebied zijn nog ingeschreven als werkzoekend?

Antwoord 18:

Werkzoekenden zijn ingeschreven bij het UWV en niet bij gemeenten. De doelgroep werkzoekenden is breder dan de doelgroep die valt onder de Participatiewet en waar gemeenten voor verantwoordelijk zijn (denk bijvoorbeeld aan inwoners met een WW-uitkering). Deze informatie is dan ook niet bekend.

DATUM
10 maart 2025

Kijkend naar de doelgroep die in het kader van de Participatiewet een bijstandsuitkering ontvangt, gaat het om 45 inwoners binnen SZMH met een positief advies beschut werk (waarvan 36 uit de gemeente Maastricht) én 1538 inwoners binnen SZMH die in het doelgroepenregister staan geregistreerd (waarvan 1193 uit de gemeente Maastricht).

Vraag 19:

U stelt in de RIB: We 'gooien geen oude schoenen weg voordat er nieuwe zijn.' Uw denkrichting maakt de indruk dat u 'het kind met het badwater weggooit' door bestaande bewezen structuren te vervangen door een nieuwe ongewisse structuur. Wilt u toelichten waarom u niet kiest om de bestaande structuur van het sw-bedrijf om te vormen naar een mensontwikkelbedrijf? (Zie ook vraag 3).

Antwoord 19:

Zie antwoord op vraag 2.

Vraag 20:

U stelt in de RIB: "In de governance van de totale re-organisatieketen wordt ervoor gezorgd dat de gemeentebesturen meer in positie komen om sturing te geven." Kunt u dit onderbouwen aangezien u kiest voor een gemeenschappelijke regeling (GR) En één van de kenmerken van een GR is dat de democratische controle van gemeenteraden beperkter is.

Antwoord 20:

In elke governance die niet direct onder de gemeente ressorteert, is de controle door de gemeente minder dan bij een rechtstreekse afdeling. In de onderzoeken die ten grondslag liggen aan de Visie re-integratieketen is onderzocht hoe de huidige governance-vormen worden ervaren en welke rechtsvorm het beste past bij de door de gemeenten gestelde doelen en uitgangspunten. In het vergelijk met andere rechtsvormen en met name de Naamloze Vennootschap (MTB Maastricht N.V.) is de controle van de gemeentebesturen op een Gemeenschappelijke Regeling groter. Hiervoor is de 'Handreiking Verzelfstandiging en samenwerking bij decentrale overheden' van het ministerie BZK als leidraad genomen, aangevuld met de eigen ervaringen van de betrokken gemeenten met reeds bestaande rechtsvormen. In het geval van het mensontwikkelbedrijf Maastricht/Heuvelland gaat het over een gezamenlijk openbaar belang van de zes gemeenten voor de uitvoering van een publieke taak waar samenwerking met privaatrechtelijke partijen mogelijk moet zijn. De gemeentebesturen willen rechtstreeks kunnen sturen op resultaten en financiële middelen en aansluiting bij de P&C cycli van de gemeenten. Dit afwegingskader volgend, is de uitkomst dat een GR met een openbaar lichaam een passende governance is.

Hoogachtend,
Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

Alain Garnier

Wethouder Sociale zaken, Gezondheid, Arbeidsmarktbeleid en Vastgoed

en

Jeroen Hoenderkamp

Wethouder WMO, Welzijn, Inburgering, Coördinatie Sociaal Domein

Schriftelijke vragen